

DŹWIERZE (8) *sb pl t*

dźwierze (4), **dźwirze** (2), **dwierze** (1), **drzwierze** (1), [dźwierzy (Riwde)]; dźwierze *SeklK1t* (2), *OrzQuin*, *SkarJedn*; dźwirze *OpecŻyw*, *ZapWar*; dwierze; drzwierze *RejKup* (1 : 1).

Pierwsze e pochylone, w drugim wahanie.

N dźwierze (3); -e (1) -(e) (2). ◊ *G* dźwierzy (1). ◊ *A* dźwierzé (2), [dźwierzy (Linde)]; -é (1), - (e) (1). ◊ *L* dźwierz(a)ch (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w.

Drzwi; fores, ianua, ostium Cn (8) : a dzwirze były zawrzony/ gdzie byli wczennicy zgromadzenij *OpecŻyw* [170]; y wczynyl syedmy Carbow a [*lege: na*] dzyrzach [!] syennych *ZapWar 1530 nr 2397*.

W przen (4) : Iako to Klućze bywayą Ktore thy drwy othwierayą Nie szelazacz ani smiedzy Bo fam Bog wtych drzwierzach sziedzy *RejKup* o7v; [o *Kościele*] Sámá tá ieft owczárniá domu Bożego zamczyłta máiąca dzwierze y wrotnego/ ktora ma wšytko od wilkow bešpieczeństwo *SkarJedn 2*.

W przeciwstawieniu: »dwierze ... dura« (1): Boć podobno zyłk sfortuną Poidzie miałto dwierzy durą. *RejKup* f6v.

Zwrot: »wejść przez dźwierze« = *dojść do władzy legalnie* (1): A kędyż ci w tę Owczárnią wezli/ przez dźwierzéli/ czyli inędy kędy? (-) Pewnie nie oknem/ ani dziurą. (-) Tedy im Piotr kluczem drzwi Owczárnie téy otworzył? *OrzQuin Xv*.

Przen: bibl. O Chrystusie jako tym, ktory umożliwia wejście do nieba (2) : Yam ieft prawda/ dzwierze/ droga/ a zaden nieprzydzie do Boga oycia iedno przes mie/ gdzie ia ieft/ tam ociecz ieft/ kto mię wydyz/ wydzi oica mego. v świętego Iana xiiij. cap. *SeklKat Pv, E3*.

Cf **DRZWI**, [**DWIERZA**]

ZZie